

Sygn. akt VII U 476/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Szczuka

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu w dniu 28 czerwca 2016 r. w Warszawie

sprawy M. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o odsetki (po rencie)

na skutek odwołania M. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 18 stycznia 2016 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. R. prawo do ustawowych odsetek od kwoty będącej równoważnością renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 19 sierpnia 2013 r. do dnia 8 maja 2015 r.

Sygn. akt VII U 476/16

UZASADNIENIE

M. R. w **dniu** 18 lutego 2016 r. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa Praga w Warszawie, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W., odwołanie od decyzji z dnia 18 stycznia 2016 r., znak: (...), odmawiającej M. R. prawa do wypłaty odsetek ustawowych w związku z wypłatą renty i wniosła o jej zmianę.

W uzasadnieniu odwołania od decyzji ubezpieczona podniosła, że w dniu 14 maja 2012 r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. M. R. wskazała, że do przedmiotowego wniosku załączyła obszerną i wyczerpującą dokumentację, która potwierdzała niezdolność do pracy, a mimo to Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił przyznania renty, uznając wniosek za nieuzasadniony. Dopiero prawomocne orzeczenie Sądu Okręgowego w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 7 listopada 2013r. sygn. akt VII U 1368/12 zmieniło negatywną dla odwołującej decyzję -uznając prawo **do renty**. Zdaniem M. R. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odrzucając wniosek o rentę zawinił nie weryfikując aktualnego stanu zdrowia ubezpieczonej i poprzestając jedynie na orzeczeniu o stanie zdrowia z lat 80. Jednocześnie odwołująca podkreśliła, że składając przedmiotowy wniosek dopełniła wszelkich formalności dostarczając dokumentację, która w pełni potwierdzała zasadność przyznania renty. W ocenie ubezpieczonej okoliczność, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych mając wszelkie dowody przemawiające za przyznaniem renty, przeciągał sprawę przez długi czas nie wydając stosownej decyzji, przemawia za tym, że odwołującej przysługuje prawo do wystąpienia o ustawowe odsetki (odwołanie od decyzji ZUS z dnia 18 lutego 2016 r., znak: (...)) wraz z załącznikami k. 2-6 a.s.),

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477^{l4} § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że zgodnie z **art. 85** ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, jeżeli

Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Organ rentowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie, z uwagi na fakt, że dotyczy ona odsetek od nieterminowo przyznanej i wypłaconej - zdaniem odwołującego się - emerytury, przepisami określającymi zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych będą przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że zgodnie z art. 118 ustawy emerytalnej, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Przy czym w myśl art. 1 a teoż art. w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał ponadto, że wyrok Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z dnia 7 listopada 2013r. sygn. akt VII U 1368/12 został zaskarżony przez organ rentowy do Sądu Apelacyjnego, który wyrokiem z dnia 20 marca 2015r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten tylko sposób, że przyznał M. R. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 19 sierpnia 2013r. Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych podniósł, że akta rentowe z wyrokami sądów I i II instancji wpłynęły do Oddziału w dniu 23 kwietnia 2015r., natomiast organ rentowy wykonał wyrok Sądu decyzją z dnia 8 maja 2015r. - z zachowaniem ustawowego terminu. Dodatkowo Zakład Ubezpieczeń Społecznych podkreślił, że organ odwoławczy nie

orzekł odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (odpowiedź na odwołanie z dnia 16 marca 2016r. znak: (...) k. 7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. R. urodziła się (...), zawód wyuczony to technik informatyk. Ubezpieczona przez 17 lat pracowała w Państwowym Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. W dniu 14 maja 2012r. M. R. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (k. 1 a.r.)

Organ rentowy decyzją z dnia 12 lipca 2012r., znak: (...) odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. W uzasadnieniu decyzji organ podniósł, że ubezpieczona nie spełniła warunków wynikających z art. 57 i 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wymienił przy tym przesłanki wynikające z art. 57 w/w ustawy wskazując, że renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące przesłanki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, przy czym dla osoby, która stała się niezdolna do pracy w wieku powyżej 30 lat okres ten wynosi 5 lat, które powinno przypadać w ostatnim dziesięcioleciu przed dniem powstania niezdolności do pracy lub przed dniem złożenia wniosku, niezdolność do pracy powstała w okresie składkowym lub nieskładkowym albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów. Dodatkowo organ wskazał na

przesłanki wynikające z art. 58 w/w ustawy podnosząc, że renta z tytułu niezdolności do pracy będzie przysługiwała ubezpieczonemu, który spełni następujące warunki: udowodnił okres składkowy wynoszący co najmniej 25 lat dla kobiety oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Konkludując powyższe organ rentowy wskazał, że lekarz orzecznik orzeczeniem z dnia 21 czerwca 2012r., uznał M. R. za całkowicie niezdolną do pracy i samodzielnej egzystencji na trwałe, od dzieciństwa. Mając na względzie, że niezdolność do pracy powstała w dzieciństwie, a nie w czasie zatrudnienia lub w ciągu 18- miesięcy od

ustania ubezpieczenia co wynika z wyżej przytoczonych przepisów, Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonej do renty z tytułu trwałej niezdolności do pracy. (decyzja ZUS z dnia 12 lipca 2012r., znak: (...), k. 29 a.r.).

Od niekorzystnej decyzji organu rentowego ubezpieczona wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego - Warszawa Praga w Warszawie inicjując postępowanie sygn. akt VII U 1368/12.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania dowodowego ustalił, że u ubezpieczonej we wczesnym dzieciństwie rozpoznano uszkodzenia rdzenia kręgowego w odcinku piersiowym, zaś w 1974r. dodatkowo rozpoznano niedowład spastyczny kończyn dolnych, który był przyczyną wielokrotnych późniejszych hospitalizacji. W maju 2012r. ubezpieczona przeszła leczenie będące następstwem rozpoznania u niej torbieli śródrdzeniowych na poziomie (...)- (...). Skrzywienie kręgosłupa i lędźwiowego ma charakter znaczny nadto występuje pogłębienie lordozy lędźwiowej, poziomie ustawienie kości krzyżowej, obniżenie wysokości trzonów kręgow (...)- (...) oraz torbiele śródrdzeniowe w dolnym odcinku piersiowym i cechy osteoporozy. Obecnie ubezpieczona porusza się tylko przy pomocy wózka inwalidzkiego korzystając z pomocy osoby trzeciej, nie ma możliwości samodzielnej zmiany pozycji ciała i nosi pampersy z uwagi na zaburzenia zwieraczy pęcherzowych. Pod koniec 2011 r. stan odwołującej uległ pogorszeniu - wystąpiły dolegliwości bólowe kończyn dolnych do bezwładu, co spowodowało brak możliwości poruszania się przy pomocy kul. Zastosowane w 2012r. roku leczenie operacyjne nie przyniosło poprawy. W obu podudziach i stopach występują globalne zaniki mięśni, siła mięśniowa jest znacznie obniżona. Wada kręgosłupa powoduje ból. Ubezpieczona pracowała na stanowisku eksperta ds. komunikacji, a od 2007r. opracowała prawie wszystkie materiały informacyjne dla swojego pracodawcy. W ramach zatrudnienia często wyjeżdżała w podróże służbowe, albowiem prowadziła kontrole w 38 ośrodkach informacyjnych dla osób niepełnosprawnych na terenie całego kraju. Początkowo do pracy jeździła autobusem, a później transportem specjalistycznym zorganizowanym przez pracodawcę. Gdy pracowała po godzinach, do domu musiała już jednak wracać komunikacją publiczną. Od 1988r. ubezpieczona ma orzeczoną I grupę inwalidzką ale pracowała zawodowo i miała taki sam zakres obowiązków jak zdrowi pracownicy. W 2013r.

przyznano jej usługi opiekuńcze. Z przyczyn neurologicznych przyjmuje leki, które powodują spowolnienie procesów myślowych, a także straciła stabilizację w kręgosłupie, co uniemożliwiło jej siedzenie dłuższe niż przez 2-3godziny. Jednocześnie w toku sprawy Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów w celu jednoznacznego ustalenia stanu zdrowia ubezpieczonej, uznając je za wiarygodny dowód w sprawie.

Sąd Okręgowy uzasadniając ustalenie terminu od jakiego uznał zasadne przyznać ubezpieczonej prawo do renty wskazał na dyspozycję art. 129 pkt 1 ustawy o emeryturach... zgodnie, z którym świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Sąd wskazał, że ogólną zasadą prawa emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do renty, lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie.

Mając na względzie zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd Okręgowy w dniu 7 listopada 2013r. w sprawie pod sygn. akt VII U 1368/12 wydał wyrok zgodnie, z którym zmienił zaskarżoną decyzję, w ten sposób, że przyznał M. R. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy począwszy od dnia 1 maja 2012r. na stałe.

Na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 5 grudnia 2013r. Sąd Apelacyjny w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżony wyrok z dnia 7 listopada 2013r. w ten sposób, że przyznał M. R. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy począwszy od dnia 19 sierpnia 2013r. na stałe.

W dniu 8 maja 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzję zgodnie, z którą przyznał ubezpieczonej prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy -ustaloną wyrokiem sądu od 19 sierpnia 2013r. na stałe. Organ rentowy ustalił stały termin płatności renty do 10 każdego miesiąca, (k. 137 a.r.)

W dniu 20 grudnia 2015r. M. R. zwróciła się do organu rentowego z wnioskiem o wypłatę odsetek od świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. W uzasadnieniu wniosku ubezpieczona wskazała, że składając wniosek o przyznanie renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy miała nadzieję, że zostanie pozytywnie rozpatrzony, zważywszy na zebraną dokumentację medyczną i znacznie pogorszenie stanu zdrowia. Mając na względzie, że organ rentowy nie uwzględnił wniosku ubezpieczonej, w jej ocenie powinien sobie zdawać sprawę w z konsekwencji jakie wynikają z korzystnego dla odwołującej wyroku, co determinuje konieczność wypłacenia odsetek, (wniosek z dnia 20 grudnia 2015r. k. 161 a.r.)

Decyzją z dnia 18 stycznia 2016r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonej prawa do wypłaty odsetek. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych jeżeli Zakład Ubezpieczeń Społecznych w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczeń jest następstwem okoliczności, za które Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie ponosi odpowiedzialności.

Dodatkowo organ rentowy wskazał, że w myśl art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach u rentach z tytułu Funduszu Ubezpieczeń Społecznych organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia wynikającej z decyzji ponownie ustalającej jego wysokość w najbliższym terminie płatności świadczenia przypadającym po dacie wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji albo w następnym terminie płatności - jeżeli okres między datą wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji a najbliższym terminem płatności jest krótszy niż 30 dni. Przy czym, w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego, za dzień wyjaśnienia tej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego jeżeli organ rentowy nie poniósł

odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie stwierdza odpowiedzialność organu rentowego.

Reasumując powyższe Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że w przypadku ubezpieczonej podstawą do wydania decyzji z dnia 8 maja 2015r. o przyznaniu prawa do wypłaty renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 19 sierpnia 2013r. był wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 20 marca 2015r. Organ rentowy wskazał, że nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji skutkującej obowiązkiem wypłaty odsetek za opóźnienie, bowiem w sentencji wyroku Sąd nie wskazał takiej odpowiedzialności Zakładu, w związku z czym w ocenie organu rentowego brak jest podstaw prawnych do wypłaty odsetek, (decyzja ZUS z dnia 18 stycznia 2015r.k. 163-164 a.r.)

M. R. odwołała się od powyższej decyzji inicjując tym samym niniejsze postępowanie sądowe (odwołanie od decyzji ZUS z dnia 18 stycznia 2016 ;, znak: (...)) wraz z załącznikiem, k. 2-3 a.s.).

Należy wskazać, że strony postępowania w toku procesu nie zmieniły swojego stanowiska. A. R. na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016r. podtrzymała swoje stanowisko wyrażone w odwołaniu z dnia 14 lutego 2016r. Pełnomocnik organu rentowego na rozprawie w dniu 28 czerwca 2016r. wniósł o oddalenie odwołania- podtrzymując tym samym stanowisko organu rentowego wyrażone w odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 marca 2016r.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. R. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. z dnia 18 stycznia 2016 r., znak: (...), jest zasadne i w całości zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu i prowadzonego przez Sąd postępowania była kwestia ustalenia prawa M. R. do wypłaty odsetek ustawowych w związku z wypłatą renty z tytułu niezdolności do pracy.

Stosownie do treści art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 963 ze zm.) - zwanej dalej ustawą systemową, jeżeli Zakład, w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych, nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności.

Zatem dla oceny zasadności żądania odsetek decydujące jest ustalenie, czy i z jakich przyczyn doszło do uchybienia terminowi przewidzianemu do ustalenia i wypłaty danego świadczenia. Jeśli ustawowe terminy zostały przekroczone, a opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności za które ZUS ponosi odpowiedzialność - powstaje obowiązek zapłaty odsetek. Szczegółowe zasady wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych będzie w takim przypadku określało Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 12, poz. 104), wydane na podstawie art. 85 ust. 2 ustawy systemowej.

Nawiązując do przytoczonych wyżej regulacji, na wstępie rozważań zaznaczyć należy, że w stosunkach opartych na prawie ubezpieczeń społecznych odsetki od opóźnionego świadczenia uregulowane są na potrzeby tego prawa wyczerpująco, bez możliwości odwoływania się - poza określeniem wysokości odsetek - do przepisów prawa cywilnego (zui/rok Sadu Najwyższego z dnia 15 września 2011 r., II UK 22111, LEX nr 1109360).

Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 6 lutego 2014 roku powołany przepis art. 85 ustawy systemowej stanowi o zwłoce w przyznaniu świadczenia nie tylko z ubezpieczenia społecznego, ale także świadczenia zleconego do wypłaty na mocy odrębnych przepisów lub świadczeń określonych na mocy umów międzynarodowych. Nie ulega wątpliwości, że renta socjalna mieści się w kategorii świadczenia zleconego do wypłaty na mocy odrębnych przepisów, do których należy ustawa o rencie socjalnej,

ponieważ zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy z 2003r. o rencie socjalnej, decyzję w sprawie przyznania renty socjalnej wydaje i świadczenie to wypłaca jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwa ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu osoby ubiegającej się o rentę socjalną. W związku z powyższym także w odniesieniu do renty socjalnej jako świadczenia zleconego do wypłaty Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych istnieje obowiązek organu rentowego do wypłaty należnych odsetek, a materialno-prawną podstawę ich przyznania w razie nie ustalenia w terminie prawa do świadczenia, stanowi przepis art. 85 ustawy systemowej (III AUa 647/13, Lex nr 1459008).

Odsetki należne są od daty wymagalności świadczenia do dnia wypłaty zasądzonego wyrównania (tui/rok Sadu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 czerwca 2014 r., iv sprawie o sygn. akt III AUa 1023/13). Wypłaca się je za okres od dnia następującego po upływie terminu na ustalenie prawa do świadczeń lub ich wypłaty, przewidzianego w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń, do dnia wypłaty świadczeń (§ 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 lutego 1999 r. w sprawie szczegółowych zasad wypłacania odsetek za opóźnienie w ustaleniu lub wypłacie świadczeń z ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 12 poz. 104).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych uzasadniając odmowę wypłaty odsetek od świadczenia rentowego przyznanego M. R. powołał się na treść art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.). Zgodnie z treścią tego przepisu organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia

ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120. Jednocześnie z treści art. 118 ust. 1a ustawy wynika, że w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy wydając orzeczenie stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Jednocześnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych uznał, że podstawą do wydania decyzji o przyznaniu renty był wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie III Wydział

Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 marca 2015 r., który wpłynął wraz z aktami rentowymi do Oddziału ZUS w dniu 23 kwietnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że wyrok Sądu wykonał decyzją z dnia 8 maja 2015 r., zachowując tym samym ustawowy termin. Organ rentowy podkreślił jednocześnie, że w sentencji wyroku Sąd nie wskazał odpowiedzialności Zakładu za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Odnoszą się ponownie do art. 85 ust. 1 ustawy systemowej Sąd podkreśla, że podstawową przesłanką powstania obowiązku organu rentowego wypłaty odsetek jest opóźnienie tego organu w ustaleniu prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub wypłaty tego świadczenia. W doktrynie i judykaturze podkreśla się, że błędy organu rentowego rodzące jego odpowiedzialność w postaci zapłaty odsetek można zakwalifikować jako błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa jest popełniany wówczas, gdy na podstawie prawidłowo i kompletnie zebranego materiału dowodowego i po ustaleniu niezbędnych okoliczności organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, ponieważ błędnie dokonuje interpretacji obowiązujących regulacji w przedmiotowym stanie faktycznym. W takiej sytuacji Sąd nie uzupełnia ustaleń faktycznych dokonanych przez organ rentowy. Jeżeli zatem organ rentowy dokonał nieprawidłowej wykładni lub błędnego zastosowania prawa, to ubezpieczonemu należą się odsetki od kwoty świadczenia przyznanego wyrokiem sądu, liczone od upływu terminu, w którym organ rentowy powinien był wydać prawidłową decyzję uwzględniającą wniosek. Bardziej złożoną jest prawna kwalifikacja błędu w ustaleniach faktycznych, jako przesłanki uzasadniającej odpowiedzialność organu rentowego z tytułu wypłaty odsetek za opóźnienie. Możliwa jest bowiem sytuacja, iż przyznanie prawa do świadczenia nastąpi na skutek ustaleń faktycznych sądu. Aby stwierdzić w takiej sytuacji, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za to opóźnienie, konieczne jest wykazanie, że w przepisany termin organ rentowy nie dysponował materiałem umożliwiającym przyznanie świadczenia z uwzględnieniem jednakże tego, czy organ rentowy w ramach swoich kompetencji i nałożonych obowiązków poczynił wszystkie możliwe ustalenia faktyczne i wyjaśnił wszystkie okoliczności konieczne

do wydania decyzji. Jeżeli bowiem zmiana decyzji w postępowaniu odwoławczym będzie uzasadniona ustaleniami co do takich okoliczności, które nie były i nie mogły być znane organowi rentowemu, to nie będzie podstaw do uznania, iż opóźnienie jest następstwem okoliczności za które ponosi on odpowiedzialność (Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 29 maja 2014 r., III AUa 2071/13, LEX nr 1483723; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 8 maja 2014 r., III AUa 1360/13, LEX nr 1477218 oraz Komentarze Becka, Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...) Komentarz pod redakcją B. Cudowskiej i K. Słobzaka Wydawnictwo C.H. BECK Warszawa 2013, str. 749). W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. akt **III UK 11/10**, **LEX nr 1227452**, zwrócono z kolei uwagę, iż w kontekście prawa do odsetek istotne jest stwierdzenie, czy organ rentowy w ramach udzielonych kompetencji i nałożonych obowiązków podjął działania zmierzające do ustalenia prawa i związanych z tym okoliczności.

Przechodząc natomiast do kwestii związanej z odpowiedzialnością organu rentowego za opóźnienie w przyznaniu świadczenia emerytalnego - bezspornym jest, że za zaistniałe opóźnienie wyłączną odpowiedzialność ponosi ZUS. W ocenie Sądu organ rentowy mógł wydać prawidłową decyzję o przyznaniu ubezpieczonemu prawa do świadczenia rentowego już w decyzji z dnia 12 lipca 2012 r. znak: (...), kiedy to odmówił M. R. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art. 57 w zw. z art. 58 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dysponował bowiem pełnym materiałem dowodowym w sprawie. Organ rentowy dysponował bowiem orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 21 czerwca 25 2r., w którym lekarz orzecznik stwierdził, że M. R. jest

całkowicie niezdolna do pracy, a niezdolność ta powstała od dzieciństwa. Dodatkowo lekarz orzecznik wskazał, że wnioskodawczyni jest trwale niezdolna do samodzielnej egzystencji, a niezdolność ta powstała od dzieciństwa, (k. 23. a.r.). Zakład dysponował także zaświadczeniem o stanie zdrowia z dnia 19 kwietnia 2012r., kartami informacyjnymi z przebiegu leczenia o raz zaświadczeniami o stanie zdrowia wnioskodawczyni, (dokumentacja w aktach rentowych). Wydanie przez ZUS decyzji odmownej spowodowane było zatem wyłącznie błędem organu rentowego, co niewątpliwie wykazane zostało w prawomocnym wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 20 marca 2015r.

8 maja 2015r., mając na uwadze przytoczoną regulację prawną oraz przywołane orzecznictwo sądów, przyznał odsetki od dnia przyznania ubezpieczonej wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 20 marca 2015r. prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy tj. od dnia 19 sierpnia 2013r. do dnia wydania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzji o przyznaniu renty tj. do dnia 8 maja 2015r.

Z powyższych względów, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję.